

## Piecz?? jako “forma symboliczna”

## Piecz?? jako “forma symboliczna”

Zapraszamy na ostatnie w 2020 roku seminarium IEiAK!



Przydatne informacje **Organizator:** Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW

**Link do strony wydarzenia:** [spotkanie online](#) [1]

**Data rozpocz?cia:** 09-12-2020

**Godzina:** 10:30

Uwaga: [link do spotkania](#) [1]

Piecz?? stanowi ?ród?o historyczne, ikonograficzne oraz epigraficzne. Mo?e by? tak?e traktowana jako dzie?o sztuki. Piecz?? z obrazem oraz inskrypcj? przedstawiaj? kapitalny materia? do badania sztuki, jej styl?w, a tak?e cz?owieka w czasie i przestrzeni. Niczym “szk?o powi?kszaj?ce” Antonioniego, piecz?? wizualizuje ró?ne poziomy wiedzy o cz?owieku. Przekazuje w specyficzny spos?b ca?? palet? ?ycia i sposobu my?lenia, zachowania i stopni hierarchii ludzi przez wieki historii.

Piecz?cie woskowe wisz?ce przy pergaminach (w miseczkach, na r??nokolorowych sznurkach jedwabnych) w swojej ca?ej okaza?o?ci pokazuj? estetyczny spos?b ujcia przestrzeni dokumentu, jego semiotyk?. Patrz?c na konstrukcj? pergamin w ca?o?ci wida?, ?e piecz?? zajmuje odpowiednie miejsce w ca?ej, logicznie przemy?lanej architektonice dokumentu. Ameryka?sko-francuska badaczka B.M. Bedos-Rezak s?usznie stawi tez?, ?e konstrukcja dokumentu ?redniowiecznego z piecz?ci? w??cznie wizualizuje Pismo ?wi?te, tym samym pokazuj?c i? jej autorami byli duchowni skrybowie. Tronowe piecz?cie kr?lewskie przedstawiaj? teologie polityczn? ?wczesnej w?adzy: kr?l na tronie w tle gotyckiego wyposa?enia architektonicznego pokazuje mocne zakorzenienie idei w?adzy doczesnej z ide? w?adzy sakralnej. Taki materia? ikonograficzny przedstawia wizualizacje koncepcji Ernsta H. Kantorowicza o dw?ch cia?ach kr?la (sacrum i profanum).

### Na skr?oty

- [Dy?ury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

Piecz?? mo?na rozpatrywa? jako **metafor?**. Ju? Pismo ?wi?te prezentuje nam role ? miejsce piecz?ci w narracji kultury judeo-chrze?cija?skiej, np. Pierre Abelard pos?ugiwa? si? toposem piecz?ci dla wyja?nienia natury Tr?jcy ?wi?tej. Piecz?? jest cennym materia?em tak?e jako **element poznania**. Rajmund Lull w swoich Ko?ach poznania rzeczywisto?ci zamie?ci? piecz?cie jako znaki, przez pryzmat kt?rych poznajemy prawa rzeczy obecnych. Kartezjusz, Kierkegaard, Foucault pos?ugiwali si? poj?ciem piecz?ci dla precyzowania swoich koncepcji. Piecz?? doskonale mie?ci si? w koncepcji poznania Leibnitza, wed?ug kt?rej: *je?li jedna rzecz mo?na pozna? bez znajomo?ci drugiej, lecz tej drugiej nie da si? zrozumie? bez zg??bienia pierwszej, to o pierwszej nale?y naucza? przez drug?*.

Podobnie mo?na rozpatrywa? tematy historii Ko?cio?a, pa?stwa, szlachty, mieszcza?stwa, czy instytucji – ich piecz?cie umo?liwiaj? zg??bienie tych warstw wiedzy, kt?re nie zawsze mo?na pozyska? poprzez ?r?d?a pisemne, drukowane lub ustne. Piecz?? w b?yskotliwy spos?b pokazuje osobliwo?ci ustrojowe, zachodz?ce wskutek zmian politycznych. Dwuj?zyczne, a nawet tr?jj?zyczne piecz?cie gminne w Galicji Wschodniej w okresie austriackim (polsko-ruskie, polsko-niemiecko-ruskie), czy na Zakarpaciu w okresie mi?dzywojennym (rusko-czeskie) przedstawiaj? w zwi?z?y spos?b nie tylko specyfik? etnicznej spo?ecze?stwa, lecz i form? jej eksponowania. Piecz?? z obrazem oraz inskrypcj? wizualnie uwypukla elementy kulturowego oraz religijnego pogranicza.

W my?l wielokrotnie powtarzanej przez Paula Ricoera tezy “symbol zawsze daje do my?lenia” obraz na piecz?ci informuje w spos?b dostosowany do konwencji swojej epoki. Odszyfrowania tego, co nam chce przekaza? obraz pozwala na zrozumienia kod?w przedstawianej przez niego kultury. Konfrontowanie piecz?ci z obrazami malarskimi oraz innymi materia?ami ikonograficznymi pokazuj? sigilla jako *m?wi?ce* obrazy epoki.

**Dr Vitaliy Perkun**, historyk, pracownik naukowy Instytutu historii Ukrainy NANU. Autor monografii z zakresu sfragistyki («...? ????????? ?????????»: ? ????????? ????????? ????????????? ??????? ?? ????????????????? ????????? (??? XVIII- XX ??.), ??? 2002; *Katalog piecz?ci z ziem ukrai?skich ze zbiorów Profesora Mariana Gumowskiego*, Warszawa 2011), kultury ukrai?skiej (?????????? ???????, ??? 2013). Kr?g jego zainteresowa? naukowych obejmuje nauki pomocnicze historii, sfragistyki?, ikonografi? historycznej?, antropologi? historycznej?, antropologi? obrazu, przemiany ustrojowe kraj?w Europy ?rodkowo-Wschodniej, pogranicze polsko-ukrai?skie.

**Adres URL ?ród?a:** <https://etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/pieczec-jako-forma-symboliczna>

### Odno?niki

[1] <https://meet.google.com/rtf-opcr-qqi>